

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ماهیت پر خاشگری در انسان

تعریف واژه پرخاشگری

- در روانشناسی اشاره به تعدادی از رفتارها دارد که می توانند به آسیب های فیزیکی و روانی برای خود شخص، دیگران یا اشیائی که در محیط قرار دارد منجر شود، پرخاشگری می توانند در شکل های متعددی بروز پیدا کند که شامل ذهنی، زبانی، روانی، فیزیکی است.
- هر رفتاری که مخرب و یا خشونت آمیز است و به دیگران صدمه می رساند یا بالقوه می تواند آسیب برساند. بطور کلی رفتارهای پرخاشگرانه این قدرت را دارا هستند که ایجاد درگیری یا تخریب بکنند. محققان مطرح کرده اند که اشخاصی که پرخاشگری می کنند می گویند که این حالت در آنها قابل کنترل نیست و هیچ طرح ذهنی از قبل برای بروز این رفتار نداشته اند.

هدف از پرخاشگری چیست؟

- پرخاشگری می تواند به هدفهای متعددی بیانجامد:
- 1- برای ارضاء خشم شخصی
- 2- برای رسیدن به یک هدف
- 3- برای بیان عواطف
- 4- یک واکنش نسبت به ترس
- 5- یک عکس العمل برای درد
- 6- رقابت با دیگران

چند نوع پرخاشگری داریم؟

- 1- پرخاشگری مثبت
- 2- پرخاشگری منفعل
- 3- پرخاشگری وسیله ای
- 4- پرخاشگری خصمانه
- 5- پرخاشگری مستقیم
- 6- پرخاشگری غیرمستقیم

پرخاشگری مثبت:

□ یک پرخاشگری غیر زبانی که در رفتارهای منفی آشکار می شود. پرخاشگری مثبت ممکن است همیشه به گونه ای نباشد که شخص را خشمگین یا ناراحت نشان دهد حتی احساس خشم و ابراز آن گاهی می تواند مفید باشد. مثلاً ابراز خشم در برابر بی انصافی دیگران ممکن است آنها را به تجدید نظر در رفتارشان وادار کند. همچنین ابراز خشم می تواند از افسردگی جلوگیری کند و گاهی باعث می شود فرد از بی حالی و سستی رها شود و بتواند برای پیشرفت کار خود و برداشتن قدمهای مثبت انرژی بیشتری بدست آورد.

پرخاشگری منفعل:

□ پرخاشگری منفعل یک الگوی مخرب از رفتار است که می تواند به عنوان شکلی از

بد رفتاری ها در روابط بین مردم ایجاد شود. پرخاشگری منفعل خشم منفی را در اشخاصی که دچار پرخاشگری می شوند ایجاد می کند و می تواند ایجاد صدمه و درد برای همه کسانی که با آن درگیرند شود.

□ این نوع پرخاشگری زمانی رخ می دهد که عواطف و احساسات منفی ایجاد می شود. که این از یک نوع نیاز کاذب در درون شخص ناشی می شود که مایل است دیگران دیدگاه او را بپذیرند.

فائق شدن بر رفتارهای پرخاشگرانه منفعل

- 1- آگاه شویم که چه احساس هایی منشاء وقوع این رفتارهاست.
- 2- این را بدانیم که رفتارهای ما چه تأثیری دارد و اینکه چرا ما دوست داریم دیگران را شکست دهیم.
- 3- قدرت این را داشته باشیم که مسئولیت اعمال خود را قبول کنیم.
- 4- تلاش کنیم زمانی که با مسئله ای مواجه می شویم حالت حمله به خود نگیریم و سریعاً یک دیدگاه کلی از موقعیتی که در آن قرار داریم بدست آوریم.
- 5- آگاه باشیم که پرخاشگری منفعل چگونه عمل می کند.
- 6- از مسئولیت هایی که نسبت به دیگران و خودمان داریم آگاه شویم.
- 7- در رابطه با دیگران در محیطی که قرار می گیریم صداقت داشته باشیم.

پرخاشگری وسیله ای:

□ در این نوع پرخاشگری فرد برای بدست آوردن آن چیزی که می خواهد و هدفی که دارد پرخاشگری می کند مثلاً نوجوانی که با داد و فریاد و فحش از والدین خود پول می گیرد و یا از خانه بیرون می رود تا با دوستانش باشد.

پرخاشگری خصمانه:

□ در پرخاشگری خصمانه هدف اولیه پرخاشگری آسیب وارد کردن به دیگران است زیرا فرد پرخاشگر از درد و رنجی که برای قربانی ایجاد می شود لذت می برد.

پرخاشگری مستقیم:

□ در پرخاشگری مستقیم آسیب زدن به دیگران بصورت آشکار و علنی است. مثل کتک زدن برادر یا خواهر کوچکتر. این نوع از پرخاشگری در پسران شایع تر است. یعنی آنها تمایل دارند از طریق پرخاشگری لفظی و بدنی به هم آسیب برسانند.

پرخاشگری غیر مستقیم:

□ این نوع پرخاشگری شامل رفتارهایی مثل مسخره کردن، شایعه درست کردن برای دیگران به شکلی موزیانه که به دیگران آسیب روانی و عاطفی وارد می کند و این نوع از پرخاشگری در دختران رایج تر است یعنی دختران بیشتر پرخاشگری ارتباطی دارند.

ماهیت پر خاشگری در انسان

مقاله ماهیت پر خاشگری در انسان اشاره به جایگاه پر خاشگری در جهان طبیعت دارد و آن در صدد است تا منشا شکل گیری پر خاشگری را تبیین و بیان کند که چگونه آن منابع در شکل و توسعه و سازمان پر خاشگری موثر می باشند.

در این مقاله ماهیت پرخاشگری در انسان با چهار رویکرد از دیدگاه
Tinbergen بررسی شده است:

۱. رویکرد کارکردی پرخاشگری در انسان
۲. منشا ژنتیکی پرخاشگری در انسان
۳. منابع رشد و پیشرفت پرخاشگری در انسان
۴. انگیزاننده های پرخاشگری در انسان

۱. رویکرد کارکردی پرخاشگری در انسان (cost-benefit)

بیشتر پرخاشگری در حیوانات واقعی است که منافع آنها به خطر می افتد مثل وقتی که میخواهند از فرزندانشان محافظت کنند و اهمیت بقای فرزندان وجود دارد و نیز تحقیقات مفصلی درباره پرخاشگری حیوانات بر سر رقابت کردن به خاطر حفظ قلمرو صورت پذیرفته است که J.L. Brown آنرا ((توانایی دفاع اقتصادی)) نام نهاده است، که دفاع وقتی صورت میگیرد که منابع حیاتی حیوان به خطر بیافتد

تحقیق صورت گرفته Gill and Wolf بر روی مرغان پرتلائی در خوردن شهد گیاه:

- این پرندگان موقعی از قلمرو خود دفاع میکنند که میزان شهد گلها در آنها پایین بیاید این در صورتی است که وقتی میزان شهد در گلها بالاست پرندگان خشونت به خرج نمیدهند
- این بررسی نشان میدهد که حیوانات میتوانند منابعی که در محیط برای آنها ارزشمند است را تشخیص دهند و رفتاری مطابق با آن از خود نشان دهند

تحقيق صورت گرفته توسط (W.D. Brown, Chimenti, and Siebert)

□ اين آزمون بر روي مرداني بود كه بازي cricket را انجام ميدادند به صورتي كه اين مردان را از ارتباط با زنان به مدت 4 روز محروم كردند و نتايج نشان داد كه مردان محدود شده نسبت به مرداني كه در برقراري ارتباط آزاد بودند پرخاشگري بيشتري از خود نشان مي دادند

- Maynard Smith برای ارزیابی استراتژی های مربوط به جنگ در حیوانات از نظریه بازی استفاده نمود
- حیوانات استراتژی هایی را ایجاد میکنند که از حمله مخالفان جلوگیری نمایند که آنرا تحت عنوان ((قدرت علاقه به منافع)) بیان میدارد
- در انسانها نیز سازه بدن و قدرت فیزیکی، ارتباط مستقیمی با پرخاشگری و شدت آن دارد

تحقیقات Daly and Wilson

- آدمکشی و قتل در مردانی که زنان خود را طلاق داده اند بیشتر از مردانی است که به تنهایی زندگی می کنند و در مردانی که ازدواج های موفق دارند آمار آدمکشی کمتر از مردان مجرد است، آنها به خاطر فشارهای روحی کمتری است که آنها متحمل میشوند.
- در این بخش مشاهده میشود که در رویکرد کارکردی یا همان (cost-benefit) منفعت و زیان و ارزیابی این دو است که مبین سوگیری خشم و پرخاشگری در انسانها میباشد و ساختار استراتژیکی آن را مشخص می کند

2. منشا ژنتیکی پرخاشگری در انسان

- يك بخش از مكانيزم مغزي كار برانگيختن يا بازدارندگي از پرخاشگري را به عهده دارد
- يك بخش ديگر عواطف را به همراه پرخاشگري تحريك ميكند و در بخش سوم مواردی كه بايد اعمال پرخاشگرانه بروز كند تشخيص داده ميشود

دیدگاه MacLean در مورد منشا پرخاشگری انسان در مغز جلویی

- 1. قسمت پایینی: بخش پردازش پرخاشگری که بیشترین کار پرخاشگری در این قسمت است
- 2. بخش میانی: با بزرگتر شدن موجود شکل متکامل تری به خود گرفته و کار کنترل پرخاشگری را به عهده دارد
- 3. بخش فوقانی: که در پستانداران تکامل یافته تر نیز پیدا میشود

۳. منابع رشد و پیشرفت پرخاشگری در انسان

□ - پرخاشگری به عنوان رفتاری دیده می شود که از کودکی بر اثر یادگیری بر اساس شرایط گوناگون مثل دعوای والدین، فقر و ... ایجاد می شود. شواهدی وجود دارد که کودکان 14 یا 15 ماهه از زور خود بر علیه همسالان استفاده می کنند.

□ - پرخاشگری فیزیکی در دوره های اولیه نوجوانی در سطح بالائی دیده می شود اما در مراحل بعدی رشد آن می توان گفت پرخاشگری از طریق یادگیری در شخصیت شخص جای می گیرد.

Tremblay و همکارانش دریافتند

□ پرخاشگری فیزیکی از 12 تا 17 ماهگی در کودک افزایش می یابد بطوریکه 80 % بچه ها در 17 ماهگی پرخاشگری را از خود بروز می دهند و از سن 2 تا 11 سالگی کاهش در سطح پرخاشگری دیده می شود.

مطالعات Caspi , Eldar , Bem

□ مطالعه طولی بود و از سال 1928 آغاز گردید به صورتی بود که آنها معیارهای کج خلقی را در بین بچه های 10 - 8 ساله و همان ویژگی ها را در افراد 40 - 30 ساله مشخص کردند، آنها دریافتند کسانی که مستعد پر خاشگری در 10 سالگی هستند، در بزرگسالی گرایش به کنترل عصبانیت خود دارند ولی عصبی مزاج باقی می مانند.

بررسی های Suomi بر روی میمون ها

- حدود 10 - 5 درصد از میمونهایی که اصالتاً هندی هستند و در آمریکا زندگی می کنند وقتی آنها را به خوی وحشی گری عادت می دهند، آنها گرایش به رفتارهای پر خاشکرا نه دارند و بیشتر در مقابل همتایان خود پر خاشکری می کنند، که این نشان دهنده پائین بودن سطح سرتونین در بدن آنها است، همین مسأله در میمونهای نر که در یک جزیره زندگی می کنند دیده می شود ولی در میمونهای ماده وجود ندارد. این نوع پر خاشکری در اینگونه کاملاً مخرب برای روابط اجتماعی است و حتی برای شانس بقا و تولید مثل نیز مضر می باشد.

۴. انگیزاننده های پرخاشگری در انسان

- اولین مسئله مهم در این قسمت این است که انگیزاننده پرخاشگری در انسان ها چیست؟
- وظایف کلی پرخاشگری در دو طبقه مهم قرار می گیرد.
 - 1- واکنش در برابر خطرهای محیطی
 - 2- رقابت بر سر منافع

□ - هم رفتارهای ثابت و هم رفتارهای تغییر پذیر و متغیر موجب بروز پرخاشگری در انسان می شود، البته گاهی مواقع علاوه بر رفتارهای ثابت فردی و رفتارهای متغیر عواطف نیز موجب پرخاشگری می شود.

□ دکتر جانسون می گوید: «وظیفه عواطف پر کردن شکاف میان الگوهای عملی ثابت شده و الگوهایی است که در مواقع ضروری عقل انسان برای رفتار حکم می کند، عواطف کار خود را از طریق ارائه رفتارهای مشابه و پاسخ های فیزیکی به دسته ای از حوادث به انجام می رسانند، این رفتارها بدون توجه به جزئیات شرایط خاص بروز می کند. خشم عاطفه ای است که معمولاً همراه پرخاشگری می باشد و می تواند پرخاشگری را به حالت های مختلف در آورده و محرک اصلی برای پرخاشگری باشد.

□ - عواطف نیز می توانند در زمینه سازی تحریک عواطف دیگر قرار گیرند.

نتیجه گیری:

- در اینجا پرخاشگری در انسان از چهار دیدگاه مورد بررسی قرار گرفت. و این ما را قادر می سازد تا از گزارشات تک بعدی و ارزیابی های یکسویه فاصله گرفته و فقط به تک عامل مثل خود کنترلی یا یادگیری اجتماعی یا وجود زمینه های ژنتیکی تکیه نکرده و از آن بصورت یکجانبه بهره مند نشویم.
- - پرخاشگری نیازمند شرایط انگیزشی است و آن یکی از ویژگی انسانهاست، پس ما نباید آن را یک رفتار غیر عادی بدانیم.

□ - از زمانهای قدیم در حوزه روانشناسی این مسأله مطرح بوده که پرخاشگری آیا ریشه در ماهیت انسانها دارد یا در فرهنگ انسانی (یعنی ذات انسان اقتضای چنین رفتاری را دارد یا زندگی جمعی انسانها منجر به اتخاذ این روش توسط انسانها می شود؟) که این مسأله هنوز جای تحقیق دارد و بدرستی مشخص نشده است.

□ - انسان ها مثل سایر حیوانات گاهی اوقات پرخاشگری می کنند تا بتوانند خواسته های خود را بدست آورند.

□ - انسان ها در بستر اجتماعی یاد می گیرند که استفاده از پرخاشگری بهترین روش دراز مدت نیست در اکثر مواقع پرخاشگری به شکل دیگری بروز می کند مثل اینکه به شکل خشونت نشان داده می شود مخصوصاً وقتی که خودداری ها و قوانین موجود در یک فرهنگ شکل اصیل خود را از دست می دهد.

□ و در پایان به این نتیجه می‌رسیم که وجود گفتگو و گفتمان و الگوهای کلامی و زبانی مشترک میان افراد بشر در ارتباط تعاملات اجتماعی و همچنین آموزش و پرورش در جامعهٔ مدنی انسانها و هنجاریابی و شکل دهی هنجارهای اجتماعی توسط صاحبان فن باعث می‌گردد که در جامعهٔ انسانی پرخاشگری به عنوان استراتژی کارآمد بصورت هشیار و یا ناهشیار مورد استفاده قرار نگیرد.

با آرزوی موفقیت
رضا ناظری

Rezanazeri.ir

rezanazeri273@yahoo.com